

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 26.03.2025

Sayı: 4216

26477

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet YILMAZ tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını; Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96.maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim.

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

Kamu İktisadi Teşebbüsleri: Kara Deliğe Dönüşen Dev Yapılar

Türkiye'nin ekonomik tarihinde önemli bir yere sahip olan Kamu İktisadi Teşebbüsleri (KİT), başlangıçta kalkınmayı hızlandırmak, stratejik sektörlerde devlet kontrolünü sağlamak ve kamu yararına hizmet üretmek amacıyla kurulmuşlardı.

Ancak özellikle son yirmi yılda, AK Parti iktidarının bilinçli tercihleri, liyakatsiz atamaları ve şeffaflıktan uzak yönetim anlayışı nedeniyle KİT'ler, artık kamuya yük olan ve adeta birer "kara delik" hâline gelen kurumlara dönüşmüştür.

KİT'lerin büyük çoğunluğu, bugün mali disiplini bozucu etkileriyle gündemde. Zarara uğrayan bu kuruluşlar, her yıl merkezi bütçeden milyarlarca lira aktararak ayakta tutulmaya çalışılıyor. Fakat asıl sorun sadece maliyet değil; asıl problem, bu yapıların etkinlikten uzak, verimsiz ve siyasi çıkarlar uğruna yönetiliyor olması.

KİT'ler artık kamu hizmeti üretmekten çok, yandaş kadroların istihdam edildiği, siyasi sadakatin liyakatin önüne geçtiği, hesap verilebilirliğin olmadığı yapılara dönüşmüştür.

Enerji, ulaştırma, tarım ve sanayi gibi stratejik alanlarda faaliyet gösteren bu teşebbüslerin yönetim kadroları incelendiğinde, çoğunlukla iktidar partisine yakın isimlerin atandığı, profesyonel yönetim ilkelerinin göz ardı edildiği görülmektedir. Her yıl artan zararlar, kötü yönetilen projeler, ihalesiz verilen işler ve hesap sorulamayan uygulamalar, KİT'lerin artık kamu yararı için değil, iktidarın çıkarları için çalıştığını açıkça göstermektedir.

Şirket gibi yönetilmesi gereken bu kuruluşların çoğu, siyasi tercihler uğruna plansız yatırımlara yönlendirilmiş, öz kaynakları tüketilmiş, hatta bazıları yandaş şirketlere özelleştirme kılıfıyla devredilmiştir. Böylelikle hem kamu zarara uğratılmış hem de Devletin stratejik varlıkları elden çıkarılmıştır.

Bugün KİT'ler, ne topluma hizmet eden kamu kurumlarıdır ne de etkin çalışan ticari kuruluşlardır. Adeta birer "ne oldum" yapısı hâline gelmiş bu kurumlar, sadece günü kurtarmaya yönelik popülist politikaların ve siyasi müdahalelerin esiri olmuştur.

Bu Bağlamda;

- 1) Sürekli zarar eden KİT'lerin başındaki yöneticiler neden görevde kalmaya devam etmektedir?
- 2) Bu teşebbüslerin kamuya maliyeti ne kadar şeffaf bir şekilde denetleniyor?
- 3) Stratejik öneme sahip bu kurumlar, neden profesyonel yönetim ilkelerine göre değil de siyasi ajandaya göre yönetiliyor?
- 4) KİT'lerin sürdürülebilirliği için gerçek anlamda yapısal reformlar ne zaman gündeme alınacaktır?